

Országos növényvédelmi előrejelzés a kertészeti kultúrákban 2025.05.15.

A múlt héten folytatódott az átlagosnál hűvösebb és többségében száraz időjárás az ország területén. Az éjszakai hőmérsékletek sajnos még mindig alacsonyabb tartományban mozogtak, olyannyira, hogy a mélyebb fekvésű területeken talaj menti fagyok is előfordultak (minimum hőmérsékletek: -2,4 és 4,5 °C között). A nappali felmelegedés szintén elmaradt az ilyenkor megszokottól, csupán 20,0-23,0 °C-ig emelkedett a hőmérő higanyszála. Csapadék nyomokban hullott, kivéve néhány Dél-alföldi területet, ahol 10-20 mm között is esett, de a szeles időszakok miatt ez az aszályon nem változtatott számottevően. A dunántúli területeken góc-szerűen jégeső is hullott. Nagy volt a napi hőingadozás így jelentős páralecsapódás alakult ki a szőlő és a gyümölcsösök lombfelületén az esti és hajnali órákra. A levélnedvesség értékek az esőmentes napok miatt csupán 3-5 óra között alakultak.

ALMA, KÖRTE

Almában (gyümölcs fejlődés - mogyoró (kis dió) nagyságú gyümölcs) a **lisztharmat szekunder tüneteinek** terjedése fokozódott az érzékeny fajták levelein (1. fotó). Észlelési szinten néhány kis gyümölcsön is megjelentek a tünetek. A gyakori, új lisztharmatos foltok miatt a fertőzésveszély a hőmérséklet emelkedésével nő, ha azonban tartja magát a hűvösebb időjárás, a betegség terjedése lassul.

1. fotó: Lisztharmat szekunder levéltünetek almán

A **varasodás** aszkospóra szóródása még tart, de folyamatosan csökkenő intenzitású. Az ivaros spóra fertőzés csökkenése a kórokozó szempontjából már egyre kevésbé számít, hiszen mostanra gyakorivá váltak a legtöbb (kezeltben is) ültetvényben a varas foltok a leveleken (Zala, Csongrád-Csanád, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék). A levelekről lefűződő konídiumok újabb fertőzések elindítói lehetnek még akkor is ha hasonlóan hűvös időjárás marad mint az elmúlt napokban. Az átlagosnál alacsonyabb hőmérséklet ugyanis, legfeljebb az újabb tünetek megjelenését késleltetheti, de azt véglegesen nem gátolja. A kis gyümölcsökön egyelőre nem látni tüneteket.

Almában az **almamoly** rajzása a legtöbb ültetvényben gyenge intenzitású. Ahol magasabb egyedszámokat fogtak a csapdák, ott a párosodás, tojásrakás mostanra biztosan megkezdődött, folyamatban van. A hűvös időjárás a molykártevők számára nem kedvezett mert továbbra is alacsony egyedszámú az **almalevél-sátorosmoly**, az **almalevél-aknázómoly**, a **lombosfa fehérmoly** valamint az **almalevél törpemoly** rajzása is. Kártételek nem jellemzőek.

A Dunántúlon különösen, de már az Alföldön is széles körben terjednek, növekednek a **levéltetvek** kolóniái, mely az intenzív hajtásnövekedés és a nagyrészt párás időszakoknak köszönhető. A **levélpirosító alma-levéltetű** újabb, mérsékelt kártétele figyelhető meg. A **szürke almalevéltetű** a hajtásvégi leveleken közepes-erős mértékű sodródást, kárt okozott. A múlt héten a **zöld almalevéltetű** felszaporodása is lendületet vett, egy-egy ültetvényben felzárkózott az előbbi fajok mellé. A **vértetvek** kisebb telepei már a lombkorona középső zónájában is megfigyelhetők, erőteljes viasz szál képződés mellett (2. fotó). A védelem alatt lévő vértetvek elleni védekezést ennek tudatában tervezzük.

2. fotó: Vértetű telep a lombkorona középső zónájában

Körtében a **körtelelevélbolha** tojásrakása, lárvakelése, lárvafejlődése folyamatos, a populáció vegyes fejlettségű, de a tojásrakás intenzitása kissé csökkent. A hajtások fiatal, végálló leveleinek gyakori bepödrődése jelzi a lárvák jelenlétét (3. fotó). Védekezés javasolt!

3. fotó: Körtelelevélbolha kártétele a hajtásvégeken

A **hamvas körtelevéltetű** terjedése mérséklődött, de jelenlétük, károsításuk folyamatos. **Körtében** a **varasodás** fertőzöttség enyhén növekedett, azonban az almafa varasodáshoz képest gyengébb a terjedése. A leveleken legfeljebb gyenge fokozatú a betegség, a gyümölcsökön közepes-erős. Folyamatos védelem javasolt!

CSONTHÉJASOK

Cseresznyében (termésfejlődés, növekedés, korai fajták: színeződés kezdete) tovább növekedtek a **fekete cseresznye levéltetű** kolóniái, egyes fajtákon jelentős mértékű a kártétel. A korai fajtákban időszerű a sárga ragacsos lapok kihelyezése a **cseresznyelég** rajzásmegfigyelése céljából. Május első napjaitól már megfigyelhetők az első egyedek a csapdákból, Pest, Hajdú-Bihar-és Győr-Moson-Sopron vármegyékben a napokban már növekvő intenzitásúvá vált a legyek előjövetele a talajból. A védekezésre fel kell készülni.

A **sztigminás levéllyukacsosodás** kezdeti, mérsékelt levéltünetei tovább erősödtek a csapadékosabb, párásabb területeken, sőt a tünetek már a kis gyümölcsökön is megjelentek (4. fotó). A kórokozó kajszi, őszibarack, meggy-és szilva fákra is felléphet, ezért ha csapadékos, párás megre vált az időjárás, a betegség felmérése javasolt. **Kajszi** erős mértékű az **ázsiai kajszi levéltetű** kártétele, szükség esetén újabb védekezés javasolt.

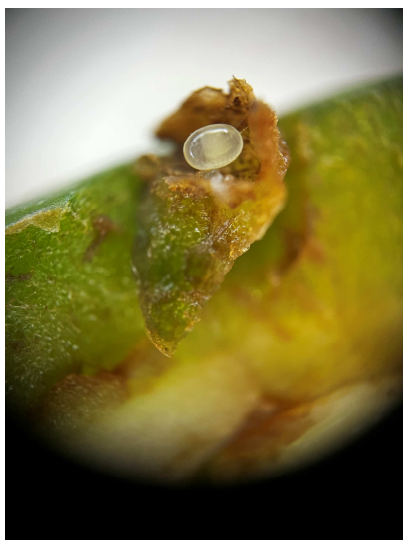

4. fotó: Sztigminás betegség gyümölcstünete barackon

A **tafrinás levélfodrosodás** tünetei házi kerti körülmények közepes-erős mértékűek az **őszibarack és nektarin** levelein, de a korábbi időszakhoz képest újabb tünetmegjelenést nem tapasztaltunk. Ellenben a betegség újabb fertőzése következhetett be a párás, esősebb tájakon, a korábban fertőzött, fán maradt (vagy már lehullott) levelek felületéről szóródó aszkospórák által. Ha marad a hűvös (~20 °C alatti) időjárás az újabb tünetmegjelenés ~6-8 nap múlva várható. A még egészséges levelek védelme érdekében –a hőmérséklet nagyobb arányú emelkedéséig- újabb védekezés javasolt!

Kajszi-és őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly**, **szilvában a szilvamoly** egyedszáma szinte mindenütt csökkent, megkezdődött, folyamatossá vált a párosodás, tojásrakás. A védekezések megkezdése javasolt.

Szilvában a **hamvas szilvalevéltetű** és a **sárga szilvalevéltetű** kolóniák kialakulása elhúzódó, azonban szórványosan a hajtásvégeken veszélyes létszámot meghaladó népesség alakult ki. A kártevők elleni védekezés időszerű! A **poloskaszagú szilvadarázs** imágóinak száma csökkenő tendenciájú, észlelési szintű, de a tojásrakás (ha minimális szinten is) megfigyelhető (5. fotó). A fejlett lárvák táplálkozása folyamatos, a lehullásra ítélt gyümölcsben (6. fotó).

5-6. fotó: Poloskaszagú szilvadarázs tojása szilvában valamint a lárvák ürüléke a gyümölcs felületén

A **szőlő** (fürtkezdemények növekedése, virágok szorosan egymás mellett) ültetvényekben a betegségek fertőzésveszélye a lehülés miatt az elmúlt napokban is minimális volt. A Dél-dunántúli területeken szórványosan jelentek meg a **lisztharmat** első primer tünetei a leveleken. A jelenlegi hűvös időjárás okán alacsony a fertőzésveszély, de a felmelegedéssel és nagyobb eső esetén a peronoszpóra, kevesebb nedvességgel a lisztharmat fertőzése valószínűsíthető. Észlelési szintűek a **feketerothadás** levéltünetei a lombon, a foltok nekrotizálódása mellett. Ivartalan termőtestek még nem láthatóak. A betegség fertőzésveszélye a csapadékos időszakokban mutat növekedést.

A **szőlő levélatka** és a **nemezes gubacsatka** góc-szerű fellépése több ültetvényben volt jellemző az idei évben (Zala, Komárom-Esztergom vármegye), a kártételek további emelkedése a múlt héten is tapasztalható volt. A **tarka szőlőmoly** rajzása folyamatos, de a legtöbb ültetvényben kis egyedszámú, észlelési szintű. Folyamatos csapdázás, megfigyelés javasolt!

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.